

**TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I
INFORMATITZACIÓ D'ARXIUS:
L'ARXIU EPISCOPAL DE VIC**

Tesi doctoral realitzada per Remei Perpinyà i Morera

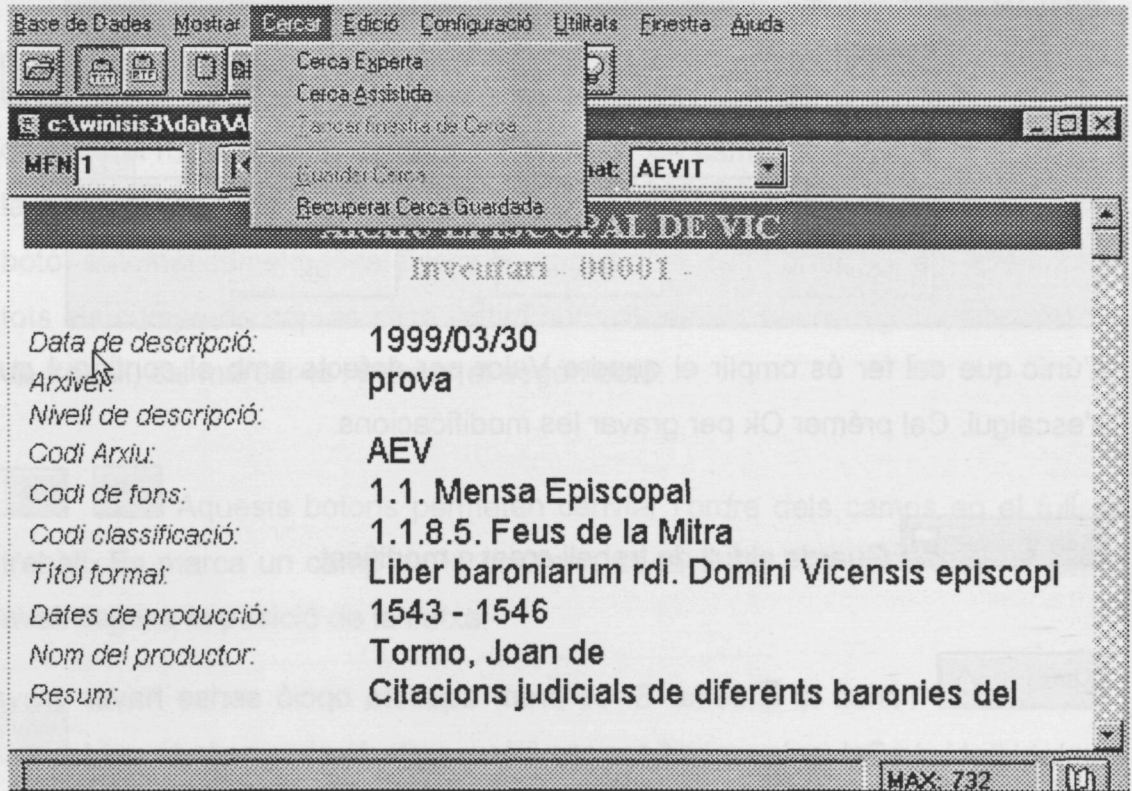
Universitat Autònoma de Barcelona
Departament d'Història Moderna i Contemporània

Dirigida pel Dr. Borja de Riquer i Permanyer

Gener del 2000

9.2 Menú de cerca

Quan s'obre el menú de **Cerca** l'usuari té la possibilitat de realitzar:

Cerca assistida

aquesta opció obre la finestra de cerca assistida que conté una interfície de cerca simplificada per a usuaris no experts.

Cerca experta

aquesta opció obre la finestra que permet formular estratègies de cerca a la base de dades.

Tancar finestra de cerca

aquesta opció tanca la finestra de cerca i ens retorna a la finestra de la base de dades.

Guardar cerca

aquesta opció permet guardar el resultat d'una cerca per a posteriorment imprimir-la o enviar-la a un fitxer. Quan es selecciona aquesta opció CDS/ISIS mostra la finestra **Historial de cerques** des d'on es pot seleccionar la cerca que es vol guardar i, immediatament després i a través del quadre de diàleg, especificar el nom del fitxer on guardar-la.

Recuperar cerca guardada

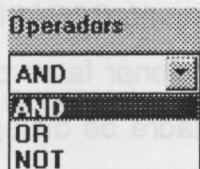
aquesta opció permet tornar a visualitzar una cerca prèviament guardada. CDS/ISIS mostrarà un quadre de diàleg des d'on es pot seleccionar el fitxer amb la cerca que es vol recuperar.

9.2.1 Cerca assistida

Aquesta finestra mostra una interfície simplificada de cerca per a usuaris no familiaritzats amb el llenguatge de cerca de CDS/ISIS.

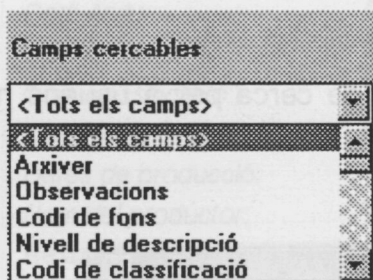
The screenshot shows the 'Cerca assistida' dialog box. At the top, the title bar reads 'c:\winisis3\data\AEVIT.MST - Cerca assistida'. Below the title bar is a toolbar with buttons for 'Executar', 'Veure', 'Sortir', and 'Diccionari'. Underneath the toolbar, there are two input fields: 'Número de Cerca' with the value '2' and 'Núm. d'encerts' with the value '0'. Below these fields is a section for 'Cerca anterior' with a dropdown menu showing '<->' and a button labeled 'Ajuda'. To the right of this section is a dropdown menu for 'Operadors' showing 'AND'. Below the 'Cerca anterior' section, there are two columns: 'Camps cercables' and 'Elements de cerca'. The 'Camps cercables' column has a list box containing 'Nivell de descripció', 'Nivell de descripció', 'Codi de classificació', 'Títol formal', 'Títol atribuït', 'Dates de producció', 'Número unitat arxivística', and '<Tots els camps>'. The 'Elements de cerca' column has three rows, each with an input field and a dropdown menu. The first row has 'UA' in the input field and 'AND' in the dropdown. The second row has '9.1.' in the input field and 'AND' in the dropdown. The third row has an empty input field and 'AND' in the dropdown. At the bottom of the dialog, there is a large text area labeled 'Expressió de cerca' containing the text 'UA/(105) * 9.1./(106)'. To the right of this text area is a button labeled 'Esborrar'.

En el quadre **Elements de cerca** l'usuari pot anar indicant els diferents termes de cerca i combinar-los amb els operadors booleans.

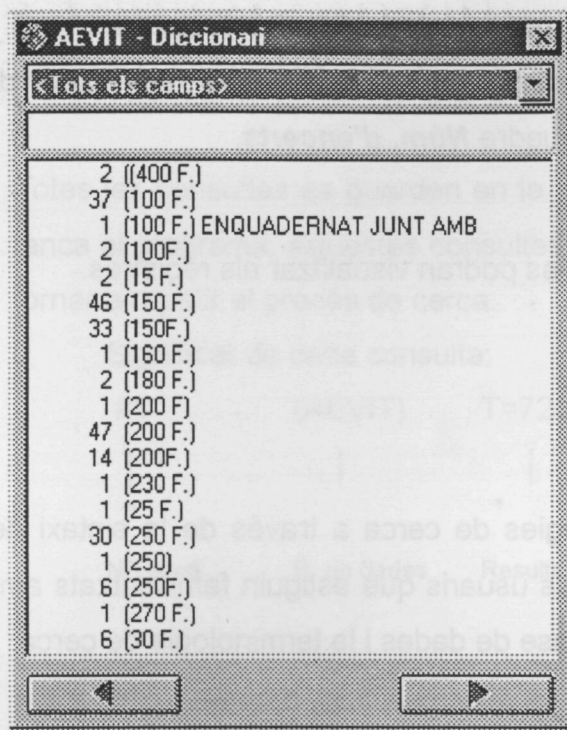
La cerca es pot realitzar sobre **<Tots els camps>** de la base de dades; és a dir, en el diccionari bàsic on es troben conjuntament tots els termes indexats de la base de dades. O bé delimitar la cerca a un o diferents camps de la base de dades i combinar-los amb els operadors booleans. D'aquesta forma l'usuari s'assegura la pertinença dels documents recuperats.

Es poden veure els **campus cercables** desplegant la finestra i seleccionant-ne un amb el cursor.

Els termes de la consulta es poden escriure directament o bé consultar-los al diccionari el qual mostra l'índex de cada camp

Primer cal triar quin índex es vol consultar (de tots els camps o bé d'un camp concret) i després escriure en la finestra superior un o més caràcters. El programa començarà a mostrar els termes a partir d'aquesta arrel.

Per moure's endavant i endarrera del diccionari s'utilitzen els cursors que apareixen en la part inferior de la finestra.

Per traslladar un terme a la finestra d'elements de cerca, s'ha de clicar dues vegades.

Una vegada formulada la cerca s'ha de prémer aquest botó, per tal de fer efectiva la cerca.

Automàticament, l'equació de cerca completa es visualitzarà en el quadre d'expressió de cerca:

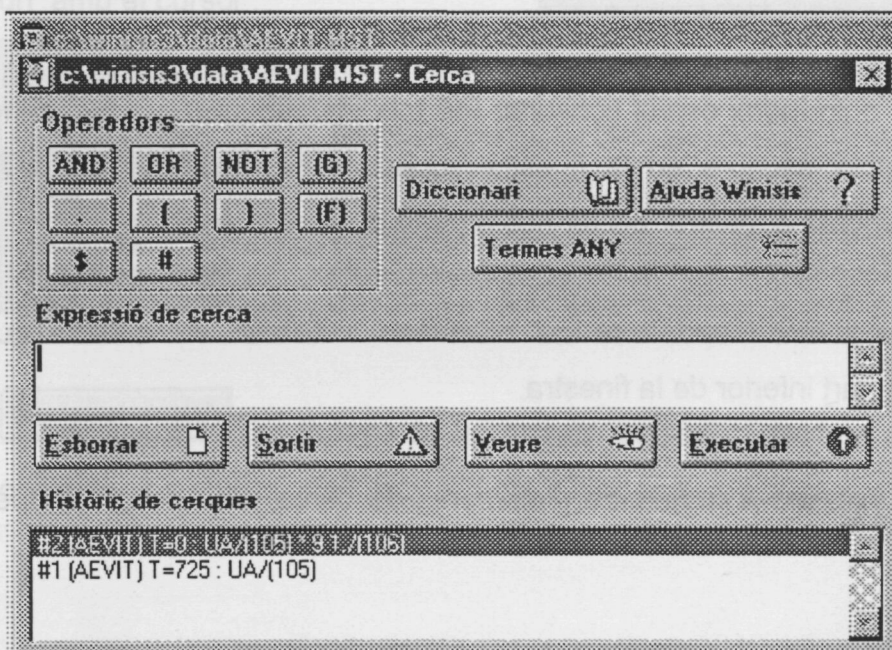

El seu número apareixerà en el quadre **Núm. cerca** i el nombre total de registres recuperats apareixerà en el quadre **Núm. d'encerts**.

 Prement aquest botó, es podran visualitzar els registres.

9.2.2 Cerca experta

Permet la realització directa d'estratègies de cerca a través de la sintaxi del llenguatge d'interrogació. És útil per als usuaris que estiguin familiaritzats amb l'àlgebra booleana, l'estructura de la base de dades i la terminologia de cerca.

En el quadre **expressió de cerca** és on es pot introduir directament els termes de la consulta combinats amb els operadors booleans, els quals es poden escriure directament o bé es poden traslladar des del quadre operadors.

Per escriure els termes de la cerca es pot consultar el **diccionari**.

Prement l'opció **executar**, el programa realitza la cerca i automàticament ens mostra els resultats.

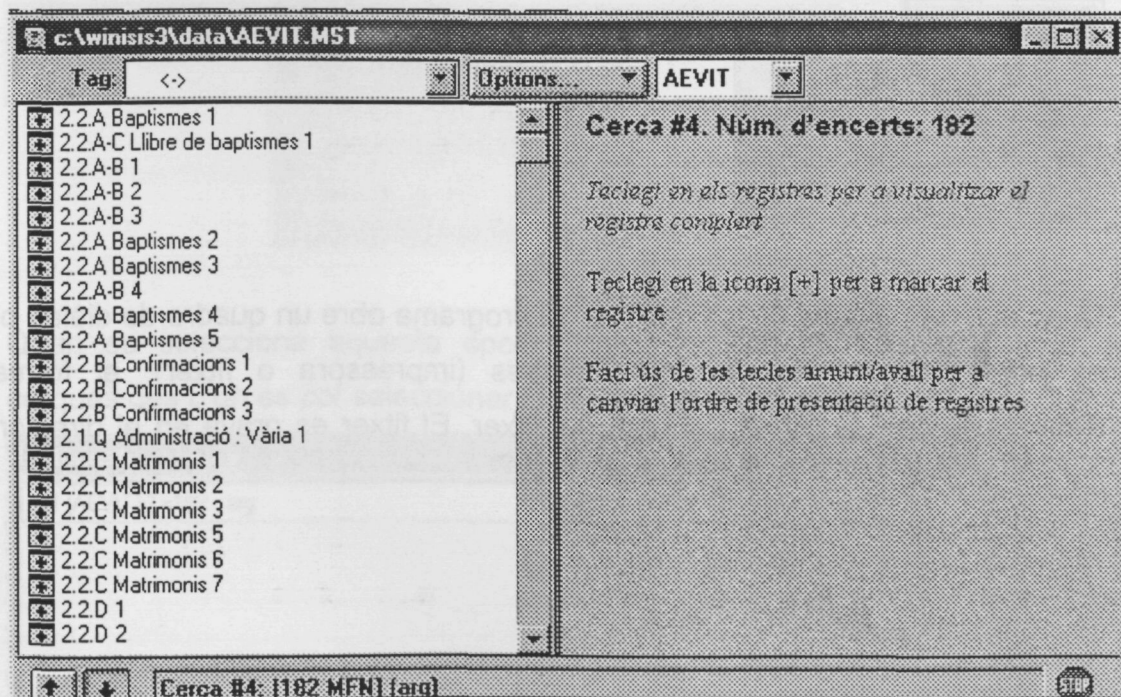
Totes les consultes es guarden en la finestra **històric de cerques** fins que es tanca el programa. Aquestes consultes es poden reutilitzar sense necessitat de tornar a repetir el procés de cerca.

Significat de cada consulta:

#1	(AEVIT)	T=725:	UA(105)
NºCerca	B. de dades	Resultat	Expressió de cerca

9.2.3 Visualització dels resultats de cerca

Un cop s'executa una cerca, el programa ens mostra el resultat següent:

A la finestra de l'esquerra es visualitza un format abreujat dels registres (codi de classificació, títol de la sèrie, i número d'unitat i subunitat arxivística).

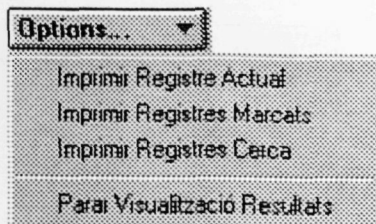
Des d'aquí podem:

- Clicar en el codi de classificació per visualitzar el contingut del document. Aquest es desplegarà a la finestra de la dreta.
- Clicar en la icona per marcar el registre (es ressaltava en verd). D'aquesta forma es pot realitzar una selecció de resultats personalitzada per després imprimir-los o exportar-los.

Des de la finestra de la dreta es pot canviar el format de visualització dels registres per un altra dels definits a la base de dades.

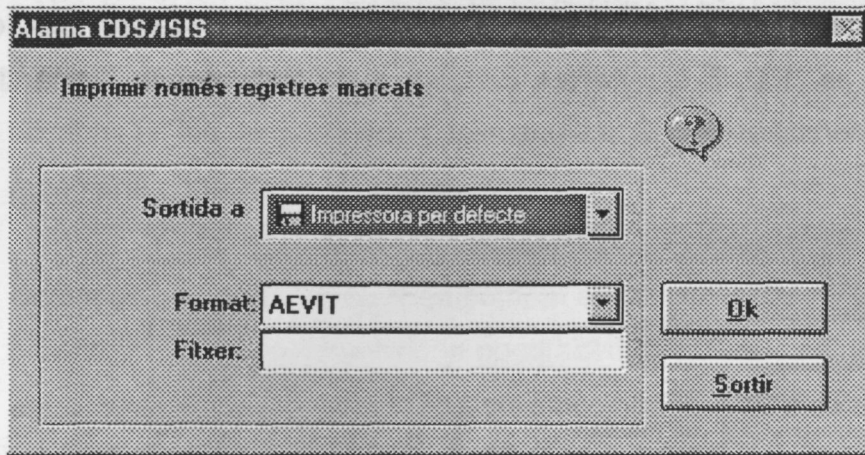

Des del menú opcions es pot imprimir i exportar els registres:

Quan es prem alguna de les opcions, el programa obre un quadre de diàleg on es pot indicar la sortida dels registres (impressora o fitxer), el format d'impressió dels registres i el nom del fitxer. El fitxer es grava en el directori: c:\winisis\work

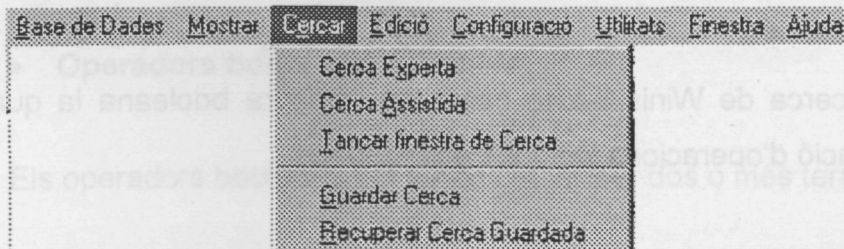

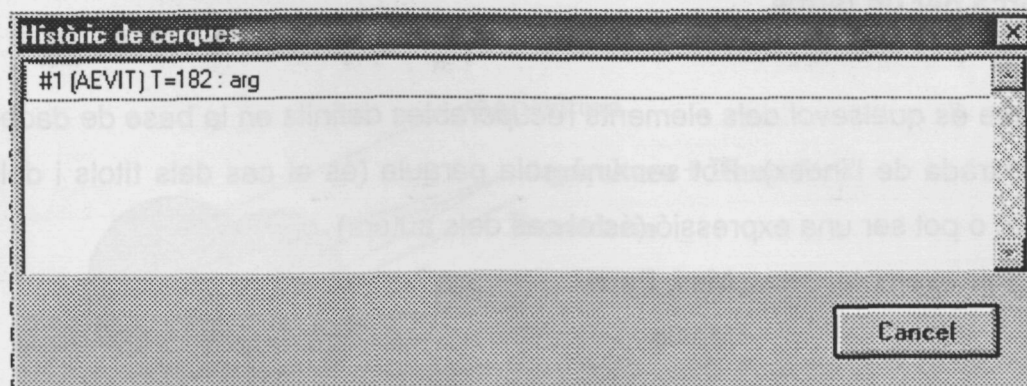
9.2.4 Guardar una cerca

Aquesta opció permet guardar el resultat d'una cerca per a posteriorment tornar-la a executar i imprimir-la o enviar-la a un fitxer.

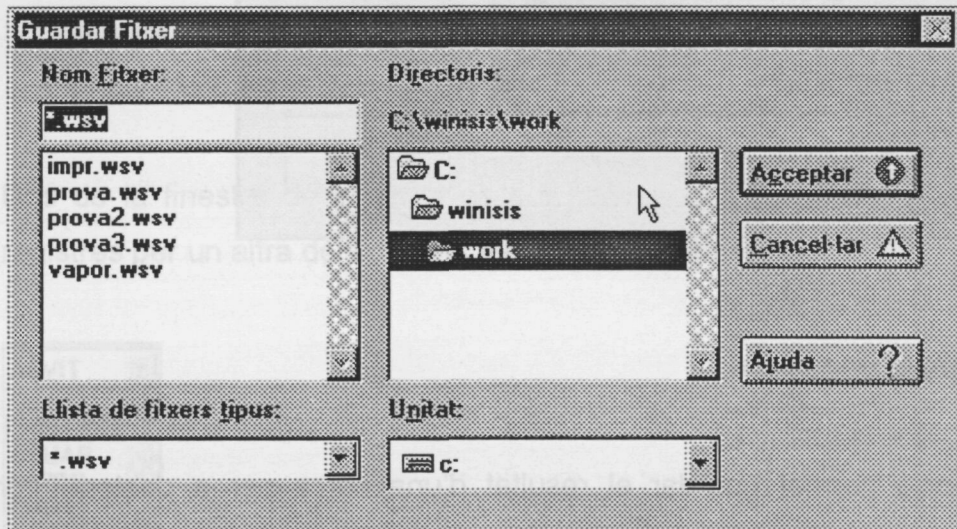
S'activa des del menú Cercar:

Quan se selecciona aquesta opció Winisis mostra la finestra Històric de cerques des d'on es pot seleccionar la cerca que es vol guardar

Immediatament després mostra el quadre de diàleg per especificar el nom del fitxer on guardar-la. Els fitxers de les cerques guardades porten l'extensió **.WSV**

9.2.5 El llenguatge d'interrogació

El llenguatge de cerca de Winisis està basat en l'àlgebra booleana la qual possibilita l'elaboració d'operacions lògiques entre termes.

A continuació s'expliquen les diferents possibilitats del llenguatge d'interrogació.

- **Cerca per un terme**

Un terme és qualsevol dels elements recuperables definits en la base de dades (una entrada de l'índex). Pot ser una sola paraula (és el cas dels títols i dels resums) o pot ser una expressió (és el cas dels autors)

Per exemple: Mas, Pere
   Masia

Quan hom busca per un terme s'ha de transcriure exactament de la mateixa manera en què ha estat introduït a Winisis. Tanmateix, no compta ni els accents ni les majúscules o minúscules. Si es desconeixen els termes es recomana consultar el diccionari.

Un aspecte important a tenir en compte és que si els termes de cerca contenen parèntesi o qualsevol altra signe no alfabètic o numèric caldrà escriure el terme entre cometes per evitar ambigüitats i incompatibilitats amb el programa.

Per exemple: "Balmes, Jaume (Pvre.)"

- **Truncament a la dreta**

El llenguatge d'interrogació de Winisis permet buscar per l'arrel d'un terme a través de la utilització d'un comodí (\$)

Per exemple: indústria\$

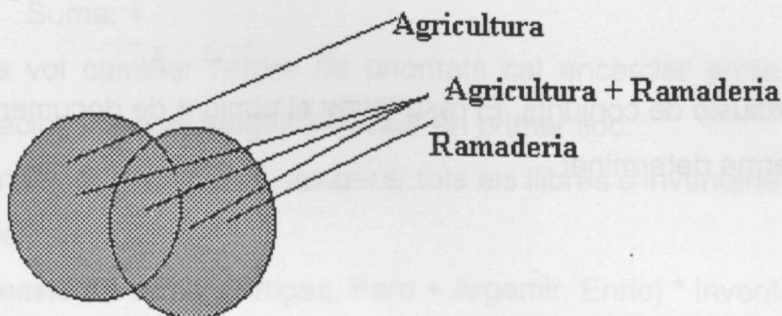
(localitzarà: indústria, industrialització, indústria tèxtil...)

- **Operadors booleans**

Els operadors booleans permeten cercar per dos o més termes a l'hora.

Suma: OR

És l'operador d'unió o suma de conjunts. El resultat és la suma de tots els documents que contenen qualsevol dels termes de cerca.

S'utilitza per expandir el resultat d'una cerca.

El símbol utilitzat per Winisis per indicar l'operació OR és la suma (+)

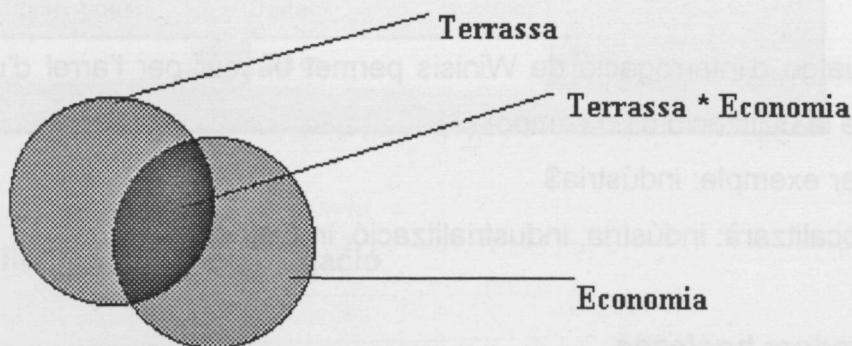
Exemple: per recuperar documents referits als notaris Cristofol Arbell i Enric Argemir s'hauria d'utilitzar la següent expressió:

Arbell, Cristofol + Argemir, Enric

L'ordre amb què es combinen els termes és irrellevant.

Intersecció: AND

És l'operador d'intersecció de conjunts. El resultat és el conjunt de documents que contenen tots els termes de la cerca.

S'utilitza per a limitar els resultats d'una cerca.

El símbol utilitzat per Winisis per indicar l'operació AND és l'asterisc (*)

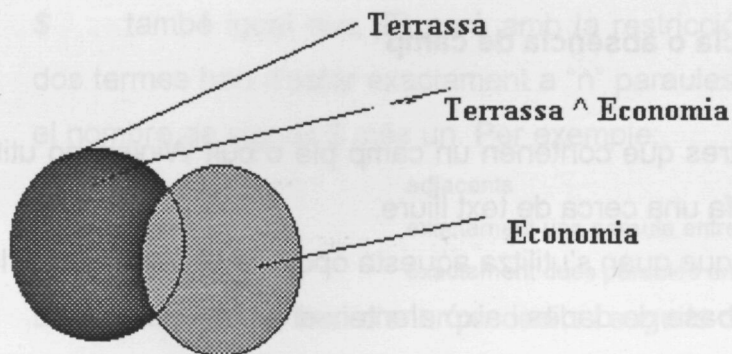
Exemple: per recuperar els llibres d'inventaris del notari Artigas s'hauria d'utilitzar la següent expressió:

Artigas, Pere * Inventaris

L'ordre amb què es combinen els termes és irrellevant.

Negació: NOT

És l'operador d'exclusió de conjunts. El resultat és el conjunt de documents que no contenen un terme determinat.

L'operador NOT s'ha d'utilitzar amb precaució ja que es poden perdre documents importants per a la cerca.

El símbol que utilitza el Winisis per indicar l'operador NOT és el circumflex ^

Exemple: per recuperar tots els llibres d'inventaris excepte els del notari Pere Artigas, s'hauria d'utilitzar la següent expressió:

Inventaris ^ Artigas, pere

En aquest cas, s'ha de vigilar l'ordre dels elements de cerca ja que dóna resultats diferents. No és el mateix $A \wedge B$ que $B \wedge A$.

• Combinació de dos operadors

Quan en una expressió de cerca es combinen dos o més operadors booleans, cal tenir en compte l'ordre de prioritats que estableix Winisis per executar les operacions.

Aquest ordre de prioritats és el següent:

Intersecció: *

Negació: ^

Suma: +

Si es vol canviar l'ordre de prioritats cal encerclar entre parèntesi aquelles operacions que es vulguin realitzar en primer lloc.

Exemple: ens interessa recuperar tots els llibres d'inventaris dels notaris Artigas i Argemir.

Expressió de cerca: (Artigas, Pere + Argemir, Enric) * Inventaris

- **Cerca de presència o absència de camp**

Per buscar els registres que contenen un camp ple o buit Winisis no utilitza el fitxer invers sinó que fa una cerca de text lliure.

S'ha de tenir present que quan s'utilitza aquesta opció, el sistema fa una lectura seqüencial de tota la base de dades i això alenteix el procés de cerca.

Exemples d'equacions de cerca:

- Que el camp estigui ple:
? p(v100) on 100 correspon a l'etiqueta del camp que es vol buscar
- Que el camp estigui buit:
? a(v100) on 100 correspon a l'etiqueta del camp que es vol buscar
- La pregunta es pot formular restringida a una consulta anterior:
? #1 p(v100)on #1 correspon al número de consulta

- **Operadors de proximitat**

Aquests operadors són tipus més restrictius de l'operador AND.

(G) mateix camp (totes les ocurrencies dels camps repetibles es consideren com una única entitat); per exemple:

aigua (G) sòl (recuperarà tots els registres que tinguin els dos termes "aigua" i "sòl", sempre i quan ambdós estiguin en el mateix camp).

(F) mateix camp o ocurrencia individual d'un camp repetible; per exemple:

aigua (F) sòl (recuperarà tots els registres que tinguin els dos termes "aigua" i "sòl", sempre i quan ambdós termes estiguin en un mateix camp o en la mateixa ocurrencia d'un camp repetible.

(G) i (F) són equivalents quan s'apliquen a camps no repetibles).

. realitza la mateixa operació que (F) però amb la restricció addicional que els dos termes de la cerca no poden estar a més de "n" paraules de distància, on "n" és el nombre de punts més un. Per exemple:

aigua . sòl	adjacents
aigua . . sòl	màxim d'una paraula entre ambdós termes.

